

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Práce s literárním textem J.A. Komenského

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

1. Ze kterého díla pochází tento výňatek?
2. Kterou z forem vyprávění autor zvolil?
3. Kdo je hlavní postavou nejen v ukázce, ale i v celém díle? Co tato postava symbolizuje?
4. Přečtěte si znovu zvýrazněnou část textu, kdo v ní promlouvá a co jeho slova znamenají?
5. K čemu je v ukázce přirovnáno lidské srdce? Jak ho autor vypočetnil?
6. Ve kterých lidských vlastnostech je spatřováno dobro?
7. Co znamená, že se o tomto díle říká, že se jedná o dílo alegorické?
8. Na základě znalostí celého textu doplňte ještě další dvě postavy, zamyslete se nad jejich symbolikou.
9. V čem se jazyk Komenského liší od současné češtiny?
10. V které době tento text vznikl, co o ní víte?

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

UKÁZKA¹:

KAPITOLA XXXVII. - POUTNÍK DOMU TREFIL

To když já mluvit přestanu, všecken se ještě hrůzou třesa, uslyším za sebou temný hlas řkoucí: "Navrať se." I přizdvihnu hlavy a hledím, kdo to volá a kam se vrátiti velí, ale nevidím nic, ani vůdce svého Všežvěda. Nebo i ten mne již byl opustil.

2. Vtom, aj, znovu hlas zavzní: "Navrať se." Já nevěda, kam se navrátiti, ani kudy z té mráкотy vyjít, truchliti začnu, a aj, hlas potřetí volá: "Navrať se, odkuds vyšel, do domu srdce svého, a zavři po sobě dvěře."

3. Kterěz rady já, jak sem rozuměl, tak sem poslechl, a že sem Boha radícího poslechl, přešťastně sem učinil; ale i to již dar jeho byl. Sebera tedy, jak sem mohl, myšlení svá a uzavíraje oči, uši, usta, chřípě a všecky zevnitřní průduchy, vstoupil sem vnitř do srdce svého, a aj, bylo tam tma. Ale když se, očima mhouraje, trochu poobhlédnu, spatřím skrovničké, skulinami se vpouštějící světlo, a uhlédám navrchu v klenutí svého toho pokojíčka okno jakési veliké, okrouhlé, skleněné, ale zašpiněné a zamazané čímsi tak hrubě, že žádného skrze ně světla nešlo.

4. Takž při tmavém tom skrovném světle sem tam se ohlédaje, uzřím po stěnách obrázky jakési, pěkného někdy díla, jakž se zdálo, než barev zašlých a s utínanými neb ulamovanými některými oudy. K nimž blíže přistoupě, znamenám nápisy: Opatrnost, Pokora, Spravedlnost, Čistota, Středmost etc. Uprostřed pak pokoje rozházené spatřím žebříky jakési polámané a ztroskotané; též poštípané a rozmetané škřípce a provazy; item veliká, ale s vyšklubaným peřím křídla. Naposledy kola hodinná s ulámanými aneb zkřivenými válci, zoubky, sloupci, vše sem a tam rozházené.

5. I divím se, co to za přípravy, a jak to a od koho porušeno býti muselo a jak by se to zase zpravit mohlo. Ale na to mysle a hledě, nic sem vymyslet nemohl, než naděje mi se dělala, žeť mi se ten, který mne zavoláním svým tam uvedl, kdo pak koli ten jest, ještě ozve a mne při dalších věcech zpraví. Nebo mi se to, čehož sem tu začátek viděl, líbiti začalo; jakož proto, že pokojík ten ne tak jako prvé místa, po nichž sem v světě chodil, smrděl, tak i proto, že sem tu žádného šustu a chřestu, vřesku a třesku, nepokoje a kolotání, táhání a násilí (čehož v světě všudy plno) nespátřil, ale vše ticho.

¹ Vzhledem k povaze úlohy není citace uvedena.